

NKA Zenei Kollégium 2015. évi pályázata

<i>1. témakör</i>	<i>Miskolci Kamarazenei Nyár és Zenei Esték címmel koncertek megvalósítása a Szemere-szalomban</i>	<i>Pályázati azonosító: 3033/04178</i>
--------------------------	---	---

Szakmai beszámoló

A Miskolci Kamarazenei Nyár történetének első tíz esztendeje alatt az európai kamarazene irodalom remekművei kerültek bemutatásra, amelyet két esztendővel ezelőtt a magyar nemzeti romantikus zene egyik jelentős alakja, Egressy Béni majd 2015-ben a másik, Mosonyi Mihály életművének keresztmetszete töltött meg tartalommal, a szerzők születésének bicentenáriuma alkalmából.

A 2015-ös Miskolci Kamarazenei Nyár keretében került sor az NKA által támogatott sorozat első koncertjének (**Mosonyi Mihály magyar stílusú kamarazenéje**) megvalósítására is, augusztus 27-én 18 órai kezdettel a Herman Ottó Múzeum papszeri épületében. A hangverseny műsorán kénytelenek voltunk változtatni az énekes váratlan megbetegedése miatt. Az idő rövidege és az összeállítás specifikus volta nem tette lehetővé, hogy a koncert énekszámait valaki más adja elő, így az egyik zongorista, Szabó Ferenc János a műsor kontextusába illő Erkel zongoradarabokat adott elő. A két zongorista egymást felváltó előadásai is hozzájárultak a koncert változatos hangzásához, melyet a közönség megértően fogadott és bőséges tapssal jutalmazott.

Erkel Ferenc zongorazenéjének (eredeti kompozíciók és az operáiból készített szerzői átiratok) bemutatása képezte a sorozat folytatását, amely maradéktalanul valósulhatott meg Kassai István Liszt-díjas zongoraművész előadásában. A zeneműveket maga az előadó ismertette, ami játékaival

együtt az egész estét kerek egészé tette. Közönsége hosszú tapssal jutalmazta felszabadult játékát és az életmű ismeretében való jártasságát.

A szabadságharc utáni zenetörténet első kiemelkedő produktuma az Erzsébet császárnő első magyarországi látogatása alkalmából összeállított **Erzsébet-emlény**, melynek miskolci előadása szintén kuriózumnak számított. A hangverseny unikális voltát az is kiemelte, hogy kifejezetten erre az alkalomra újíttattam fel egy ugyanebből az időből származó Beregszászy zongorát, ezáltal az emlény újkori bemutatója a magyar hangszergyártás legeredményesebb mesterének produktumán szólalhatott meg. A koncert teltházas volt, nagy érdeklődés övezte azt. A sikerre való tekintettel még az is felvetődött, hogy a koncerthelyszínen kiállított, Karlovsky Bertalan festette Erzsébet kép tövében DVD felvételt készíthetnék a sorozatból.

Számos tanulmány foglalkozik azzal, hogy milyen nemzeti zeneművek keletkeztek a **48/49-es szabadságharc** idején, ugyanakkor hangfelvételek – és kottaanyag is - csak a legismertebb alkotásokból érhető el. Így ez a program sem maradt érdeklődés nélkül, melynek műsorán különféle, helytörténeti vonatkozással is bíró alkotások is megszólaltak. Kivitelezésében is eredményesnek mondható volt a koncert, melynek helyszínéül szolgáló terem (benne egy magyar történelmi arcképgyűjteménnyel) kiváló atmoszférát teremtett a méltó megemlékezésnek, akárcsak a 166 éves asztalzongora, amely mind kísérő, mind szólóhangszerként kiválóan helytállt.

Az előbb említett hangszer különlegesség, az asztalzongora lett központi hangszere a **Fejezetek Pozsony zenetörténetéből** című koncertjének is, ahol Horváth Anikó Liszt és Artisjus-díjas billentyűs művész korábbi CD felvételeiből lett összeállítva a program, benne zongoradarabokkal és dalokkal. Annyi változtatás történ csupán, hogy Fusz János mellett nem Klein Henrik, hanem egy másik pozsonyi mester, Spech János jóval érdekesebb életművéből válogattunk. A megbetegedett énekes helyére is sikerült megoldást találnunk Fodor Szabina személyében, aki kiválóan oldotta meg feladatát. A közös produkciót – melyre a Múzeumok éjszakája keretében került sor – a közönség őszinte elismeréssel jutalmazta.

A 10 részes sorozat első fele elsősorban a polgári szalonkultúra felélesztését szolgálta és látva a sorozat iránti érdeklődést, a telt házas koncerteket, bátran kijelenthetjük, hogy van is rá érdeklődés, ahol a milió, a műsor, a ritkán hallható hangszer különlegességek melletti műismertetés együtt vonzza be a közönséget, hogy tagja aztán jelentős élménytöbblettel távozzanak, hogy aztán újból visszatérjenek.

A Miskolci Kamarazenei Nyár idei sorozata sajátos módon ötvözte a Kamarazenei Nyár eddigi múltját és jelenlegi törekvéseit: ezúttal az vettük sorra, hogy a nagy európai zeneszerzők műhelyében hogyan jelenik meg a magyar nemzettel és nemzeti zenével való kapcsolatuk. A szóban forgó öt zeneszerző: Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert és Brahms volt, mely öt koncerthez a Filharmónia Magyarország egy kamarazenei koncerttel kívánt – önköltségen – csatlakozni, ezzel megkoronázva a teljes programsorozatot.

A Haydn és a magyarok elnevezésű nyitókoncert abban az értelemben lett az egyik legkülönlegesebb

alkalom, hogy a közönség itt olyan hangszereket is hallhatott, amire a mi régiókban nagyon ritkán vagy egyáltalán nem lehet alkalma. A pompakedvelő Esterházy kedvenc hangszerének számító baritont Szászvárosi Sándor előadóművész be is mutatta, így a közönség nem csak a hangszer hangjának, de működésének ismeretével térhetett haza. Itt szeretném megjegyezni, hogy az egyes alkalmak nem csak zeneművek tolmácsolásában, hanem különféle, hol a hangszerek, hol a zeneművek háttérét ismertető szövegekben és PPT kivetítésben is bővelkedett. Ezért a többlet információért és ismeretanyagért többen személyesen is kifejezték köszönetüket, megemlítve, milyen sokat tanultak az előadás alatt! A műsorban eszközölt változtatás csekélyisége (elmaradt a Zingarese – mivel a műsorzárást követően került kezembe a legfrissebb tanulmány, amely mű hitelességét cáfolta) nem befolyásolta az alapkoncepció egységességét.

A **Mozart és a magyarok** koncerten is volt egy-két személyi változás, amely a meghirdettet programot szerencsére nem veszélyeztette. Bár a hárfás sajnos külföldre költözött, őt én helyettesítettem egy 167 éves asztalzongora kíséretében, melynek unikális hangja sajátos hangzást kölcsönzött a választott versenymű tételnek. Ráadásul így lehetőségem nyílt arra, hogy a tétel befejezését megelőző kadenciát úgy szerkesszem meg, hogy az visszautalhasson a teljes koncertműsorra, ezáltal kisebb zenei idézetek által összefoglalva az aznapi koncert műsorát. Az asztalzongorán előadott, 2014-ben felfedezett Mozart szonáta-változat volt a koncert egyik csúcspontja: a maga varázslatos hangszíneivel, Szabó Ferenc János zongoraművész elsőrangú tolmácsolásában.

A **Beethoven és a magyarok** koncert csupán az énekes személyében hozott változást: Baranyai Anett feladatát, Beethoven ritkán előadott, igen személyes vonatkozású remekművében nagy átéléssel oldotta meg, amit közönsége nagy tapsal jutalmazott. Többen említették még, hogy milyen hátborzongató hatást gyakorolt rájuk a machbeti „Szellem-trió” lassú tétele. Az est további kiemelkedő előadása volt még dr. Réti Balázs zongoraművész, Zeneakadémia tanár előadásában az *Appassionata* szédületes fináléja. A kisebb darabok – így mindjárt a nyitó dalocska – is mind közvetlen befogadásra leltek a közönség soraiban.

A **Schubert és a magyarok** koncerten elhangzó kevésbé ismert dalok és a nagyszabású magyaros négykezes szintén lelkes hallgatókra lelt és itt szeretném megjegyezni, mekkora örömet jelentett nekem, hogy a koncertek mindegyike teltházas volt: minden alkalommal bőven pótszékezni kellett és még így gyakran rekedtek a koncert helyszínéül szolgáló terem folyosóján. Külön öröm volt, hogy a közönség soraiban immár a fiatalabb generáció tagjai is képviseltették magukat. Így adódott, hogy egy pesti zenekonzervatóriumban tanuló fiatal hölgy – aki szüleivel nyaralt Miskolcon – szóvá tette, milyen nagyszerű élményekkel tér haza. Bízom benne, hogy a Kamarazenei Nyár profilja (a zenéhez kapcsolt ismeretterjesztés) a jövőben is egy figyelmes és zeneértő közönség kialakításához járulhat hozzá.

A **Brahms és a magyarok** programban a koncert helyszínén található gépzongora is megszólalt: Dohnányi Brahms 7. magyar tánc előadása hangzott el, amely városunk szülötte, a világhírű Reményi Ede hegedűművész témájára épül. Ezzel a „fogással” szerettem volna a műsor helytörténeti összefüggéseit is bemutatni. Szólózongora, dalciklus, majd a klarinét- és zongoráskvintett tételek felejthetetlen hangulatú előadása alapozta meg a közönség kitörő örömét.

Miskolc, 2016. szeptember 19.

Flach Antal – a sorozat szerkesztője, szervezője